

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВІЗУАЛЬНА ПСИХОДІАГНОСТИКА»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Візуальна психодіагностика
Шифр та назва спеціальності	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год Лекції: 20 год Практичні заняття: 14 год Самостійна робота: 56 год
Термін вивчення дисципліни	4 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу. Курс «Візуальна психодіагностика» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про можливості та обмеження візуального аналізу в психологічній діагностиці, а також розвиток професійних навичок спостереження, інтерпретації зовнішніх проявів психічних станів і індивідуально-психологічних особливостей особистості. У межах дисципліни розглядаються теоретичні основи візуальної психодіагностики, її місце в системі психологічного знання, зв'язок із загальною, соціальною, клінічною та практичною психологією. Значна увага приділяється аналізу невербальної поведінки, міміки, жестів, пантоміміки, особливостей зовнішності, стилю самопрезентації та поведінкових патернів як інформативних індикаторів внутрішнього стану особистості. Курс орієнтований на формування критичного мислення, етичної відповідальності та вміння використовувати візуальні ознаки виключно як допоміжний інструмент у комплексній психодіагностичній роботі..

Предмет вивчення навчальної дисципліни: закономірності та механізми відображення психічних станів, властивостей і особистісних рис людини в її зовнішніх проявах; методи візуального спостереження та психологічної інтерпретації невербальної поведінки; можливості й обмеження візуальної психодіагностики у професійній діяльності психолога.

Мета курсу: формування у студентів системи теоретичних знань і практичних умінь щодо застосування методів візуальної психодіагностики для попередньої оцінки психоемоційного стану, індивідуально-психологічних особливостей та поведінкових реакцій особистості з дотриманням наукової обґрунтованості й професійної етики.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомлення студентів з теоретичними засадами та історією розвитку візуальної психодіагностики.
2. Формування розуміння інформативності невербальних сигналів у процесі міжособистісної взаємодії.
3. Розвиток навичок професійного спостереження, опису та первинної інтерпретації зовнішніх проявів психічних станів.
4. Набуття вмінь поєднувати візуальну інформацію з іншими психодіагностичними методами.
5. Виховання відповідального, критичного та етичного ставлення до використання візуальної діагностики у психологічній практиці..

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення курсу «Візуальна психодіагностика» ґрунтується на знаннях, здобутих студентами під час опанування дисциплін «загальна психологія», «психологія особистості», «соціальна психологія», «вікова психологія», «психофізіологія», «психодіагностика».

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та практичні навички, сформовані в межах курсу «Візуальна психодіагностика», є основою для подальшого вивчення прикладних психологічних дисциплін, професійної діяльності у сфері психологічного консультування, клінічної, організаційної та соціальної психології, а також сприяють підвищенню ефективності комунікації, професійного спостереження й психологічного аналізу в різних сферах практики.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики . СК14. Здатність до розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.
Результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання ПР3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних

	джерел. ПР5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР6 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР11 Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи візуальної психодіагностики					
Тема 1	Візуальна психодіагностика як складова психодіагностики	2	1	6	Методи навчання: лекції, ілюстративні презентації, аналіз наукових джерел та обговорення прикладів із практики. Методи оцінювання: тестування, усні відповіді, виконання письмових завдань, підсумковий контроль.
Тема 2	Методи дослідження зовнішніх проявів людини	2	2	6	Методи навчання: практичні заняття, аналіз відеоматеріалів, моделювання ситуацій та робота з кейсами. Методи оцінювання: виконання практичних завдань, аналіз ситуацій, участь у дискусіях, поточний контроль знань.
Тема 3	Психометричні основи психодіагностики	2	1	6	Методи навчання: лекції, робота з термінологією, аналіз психодіагностичних методик, самостійна робота з літературою. Методи оцінювання: тестування, письмові роботи, контрольні завдання, залікові форми перевірки знань.
Тема 4	Особливості психодіагностичного процесу	2	2	4	Методи навчання: лекційні заняття, аналіз практичних прикладів, обговорення професійних ситуацій,

					самостійна робота студентів. Методи оцінювання: усне опитування, письмові завдання, аналіз кейсів, підсумковий контроль.
Тема 5	Мімічні особливості людини та їх характеристика	2	1	6	Методи навчання: практичні заняття, спостереження, аналіз фото та відеоматеріалів, групові обговорення. Методи оцінювання: практичні роботи, аналіз прикладів, поточний контроль.
Змістовний модуль 2. Психологічні аспекти вивчення особистості					
Тема 6	Особливості інтерпретації руки людини у візуальній психодіагностиці	2	1	6	Методи навчання: лекції, практичні вправи, аналіз ілюстративного матеріалу, самостійна робота. Методи оцінювання: практичні завдання, письмові роботи, тестування.
Тема 7	Діагностичні можливості мови тілорухів у психології	2	2	6	Методи навчання: практичні заняття, рольові ігри, аналіз поведінкових ситуацій, групові дискусії. Методи оцінювання: практичні вправи, аналіз кейсів, поточний контроль знань.
Тема 8	Графологія як метод вивчення особистості	2	1	4	Методи навчання: лекції, аналіз зразків почерку, практичні завдання, самостійна робота з науковими джерелами. Методи оцінювання: письмові роботи, тестування, аналіз практичних завдань.
Тема 9	Візуальні прояви індивідуально-психологічних особливостей людини	2	2	6	Методи навчання: практичні заняття, аналіз ситуацій, обговорення, самостійна робота студентів. Методи оцінювання: практичні завдання, усні відповіді, поточний контроль.
Тема 10	Візуальна психодіагностика як інструмент ділового спілкування	2	1	6	Методи навчання: лекції, аналіз ділових ситуацій, рольові ігри, практичні вправи. Методи оцінювання: аналіз кейсів, виконання практичних завдань, підсумковий контроль.
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека,

мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Візуальна психодіагностика»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

- «A» – 18–20 балів;
- «B» – 16–17 балів;
- «C» – 14–15 балів;
- «D» – 12–13 балів.
- «E» – 10–11 балів;
- «FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Візуальна психодіагностика» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.
Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

- Для успішного засвоєння курсу «Візуальна психодіагностика» здобувач освіти має:
- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
 - систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
 - відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
 - виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
 - виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
 - дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Візуальна психодіагностика» передбачає засвоєння та дотримання принципів

етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях / З.Р. Кісіль, Д.В. Швець. Одеса: Вид-во ОДУВС, 2023. 154 с.
2. Махній М. М. Психологічні графічно-малюнкові методики у діагностично-корекційній роботі з дітьми /М. М. Махній. Чернігів: «Десна Поліграф», 2022. 216 с.
3. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики. Навч.-метод. посібник. Вид-во «Університетська книга», Суми. 2023. 27с.
4. Харцій О.М. Візуальна психодіагностика. Львів: Магнолія, 2025. 224 с.

Додаткові:

5. Психодіагностика [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. до практич. занять з курсу «Психодіагностика» для здобув. першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 053 Психологія / уклад.: Н. В. Родіна, О. І. Бабій, А. С. Фокін. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2024. 26 с.
6. Співак Л., Османова А. Психодіагностика в клінічній психології. Вид-во Університет «Україна», 2023.
7. Чугаєва Н., Рудова А. Візуальна психодіагностика в роботі менеджера по персоналу. Технології розвитку інтелекту. Вип. 8(1(35)). 2024. https://psytir.org.ua/index.php/technology_intellect_develop/article/view/657.

Інформаційні ресурси мережі інтернет

8. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського URL: <https://dnrb.gov.ua/ua/>
9. www.ncuxo.org.ua – електронна енциклопедія психології.
10. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. Вернадського.
11. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога»
12. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua>
13. Українська електронна бібліотека підручників. URL: <http://pidruchniki.com.ua/>